

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a Mgr. Evy Kyselé v právní věci žalobkyně: **T. H.**, zast. Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem, se sídlem v Plzni, Na Jíkalce 13, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 2004, č. j. 62 Az 56/2004 – 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 12. 5. 2004, č. j. OAM-1799/VL-10-06-2004. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatelky o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Stěžovatelka v kasační stížnosti rovněž požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí správního orgánu, stěžovatelka v obecné rovině namítala porušení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46, § 47 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a § 2 zákona o azylu. Pokud jde o skutkové důvody

odkazovala na žádost o udělení azylu a ostatní spisový materiál. Požadovala, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

V následném rozsudku dospěl krajský soud obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatelka zemi původu neopustila z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Krajský soud přisvědčil žalovanému správnímu orgánu v tom, že důvodem žádosti o azyl sice bylo pronásledování, avšak ze strany soukromých osob, které nelze podřadit pod důvody vymezené zákonem o azylu. Z hlediska takto uváděných důvodů žádosti o udělení azylu se krajský soud zcela ztotožnil s právním názorem a závěrem žalovaného správního orgánu o zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Stejně tak Krajský soud v Ostravě neshledal naplnění žádného žalobního bodu a žalobu proto jako nedůvodnou zamítl.

Proti označenému rozsudku podala stěžovatelka prostřednictvím svého zástupce kasační stížnost, v níž uvedla, že napadá výše uvedené rozhodnutí soudu v celém rozsahu, a to z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“). V kasační stížnosti dále zejména uvedla, že důvodem opuštění země původu jsou obavy před vyděrači, kteří jí vyhrožovali, v čemž shledává naplnění významu pojmu „pronásledování“ ve smyslu ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu. Stejně tak uvedla, že Krajskému soudu v Ostravě lze vytknout, že se nedostatečně vypořádal s otázkou splnění podmínek pro udělení azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. K tomuto doplnila, že má obavu o svůj život, přičemž v zemi původu se jí nedostane potřebné ochrany. Stejně tak doplnila, že na území České republiky vede spořádaný život.

S odkazem na výše uvedené navrhovala zrušení označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě a vrácení věci k dalšímu řízení. Současně požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, které obsáhle odůvodnila.

Žalovaný podal na výzvu soudu ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že napadané rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis a judikaturu. K přiznání odkladného účinku kasační stížnosti neshledal důvody.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelka je zastoupena advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti

o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Napadený rozsudek krajského soudu Nejvyšší správní soud přezkoumal v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatelka dovolává důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle citovaného písm. § 103 odst. 1 s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu přitom stanoví, že žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, pokud stěžovatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12.

Jak Nejvyšší správní soud zjistil z obsahu správního spisu, stěžovatelka podala dne 5. 5. 2004 žádost o udělení azylu, ve které uvedla, že na Ukrajině pracovala půl roku jako prodavačka ve stánku, který vyhořel. Zaměstnavatel po ní chtěl náhradu škody, kterou nemohla uhradit, a vyhrožoval jí. Měla strach a proto z Ukrajiny odjela. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR ze dne 10. 5. 2004 stěžovatelka uvedla v podstatě obdobné skutečnosti, s tím, že na ni zaměstnavatel poslal vymahače, kteří za ní chodili a vyhrožovali jí. Zaměstnavatel ji varoval, aby se neobracela na policii, proto se také na Ukrajině na nikoho neobrátila, vyřídila si vízum do České republiky a odjela.

Z výše uvedeného vyplývá pro Nejvyšší správní soud závěr, že stěžovatelka žádá o udělení azylu z důvodu obavy před soukromými osobami. Jak již bylo vícekrát judikováno zdejším soudem, žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou pouze potíže se soukromými osobami (zde s věřitelem, příp. vymahači) v zemi původu, je zjevně nedůvodná. Ohrožení žadatele o azyl, které vyplývá z možné násilné činnosti soukromých osob, není relevantním důvodem pro udělení azylu. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že žalovaný postupoval v souladu se správním řádem, dostatečně zjistil skutkový stav věci, když při svém rozhodování vycházel z podání a výpovědí stěžovatelky. Nejvyšší správní soud se přitom plně ztotožňuje s právním posouzením věci žalovaným a potažmo i krajským soudem, neboť ani podle jeho názoru stěžovatelka „neuváděla“, že je pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Stěžovatelkou tvrzené obavy nemůže Nejvyšší správní soud akceptovat, neboť v jejím případě se nejedná o pronásledování ve smyslu zákona o azylu.

V dané věci lze poukázat i na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48, kde bylo konstatováno, že „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny*“.

Za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Tak tomu ovšem v posuzovaném případě zjevně nebylo, neboť jak ze spisu vyplynulo, stěžovatelka se svými problémy na příslušné orgány v zemi původu ani neobrátila. Za této situace nelze dovozovat, že by orgány státní moci na Ukrajině nebyly schopny účinnou ochranu stěžovatelce poskytnout, když ona sama nepodnikala žádné kroky, které by k takové ochraně mohly vést.

Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že závěr o tom, že stěžovatelka v žádosti neuvedla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Správní orgán správně žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu zamítl, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn úplně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. S těmito závěry se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud.

S odkazem na výše uvedené tak Nejvyšší správní soud nemohl stěžovatelce přisvědčit v uváděných námitkách. Jak již bylo výše uvedeno, v posuzované věci správní orgán vycházel v rozhodnutí z ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, podle něhož se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12. Uvedené posouzení ve svých důsledcích znamená, že neprobíhal proces dokazování o tom, zda byly splněny podmínky ustanovení § 12 zákona o azylu. To souvisí i s námitkou o neudělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. Jestliže se správní orgán nezabýval meritorně posouzením toho, zda byla či nebyla naplněna skutková podstata ustanovení § 12 zákona o azylu, pak se nemusel zabývat ani splněním podmínek ustanovení § 14 zákona o azylu, tj. podmínkami udělení azylu z humanitárních důvodů. Neprovádí-li tedy správní orgán dokazování o přítomnosti důvodů azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu, neboť vychází z toho, že stěžovatel neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 [§ 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu], potom výrok podle ustanovení § 14 zákona o azylu v posuzované nepřichází v úvahu. Podle tohoto ustanovení lze totiž v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, avšak jenom za situace, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Jak již však bylo výše opakovaně uvedeno, v posuzované věci bylo provedeno tzv. zkrácené řízení, a to z důvodů zjevně nedůvodné žádosti, aniž by v tomto řízení důvody uvedené v § 12 byly zjišťovány. Jestliže důvody pro udělení azylu podle § 12 nebyly zjišťovány (nemohly být tudíž ani zjištěny) nepřicházel v úvahu výrok o udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu.

V případě potenciálního přezkumu neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu Nejvyšší správní soud pro úplnost uvádí, že správní soudy přezkoumávají rozhodnutí správních orgánů vydané v návaznosti na ustanovení § 14 zákona o azylu pouze omezeně; udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je totiž založeno na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. Lze tedy shrnout, že Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší posuzování, zda v souzené věci došlo k naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud rovněž poznamenává, že úkolem správního soudu, ač v takzvané plné jurisdikci, je toliko přezkum zákonnosti, a to s ohledem na meze správního uvážení, resp. jeho zneužití, jeho úkolem však není suplování správního orgánu při správním uvážení, které je vyhrazeno toliko správnímu orgánu.

Nejvyšší správní soud s poukazem na výše uvedené dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v souladu s ustanovením § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud přitom nezjistil naplnění důvodů kasační stížnosti, a proto kasační stížnost dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože stěžovatelka neměla ve věci úspěch, žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. listopadu 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu